

Ewoud Sanders

Bestaat er zoiets als het mooiste Nederlandse woord? Ja, dat bestaat. Althans, er zijn de afgelopen jaren allerlei mooistewoordverkiezingen geweest, regionaal, nationaal en internationaal. Om u een indruk te geven van de inzendingen: volgens een NIPO-onderzoek uit 2004 is *liefde* het mooiste Nederlandse woord. Lezers van *de Volkskrant* kozen, nog datzelfde jaar, voor *vrijen*. Radio Veronica kon niet achterblijven en schreef eveneens een mooistewoordwedstrijd uit. Winnaar: *liefde*.

Ook *Onze Taal* deed mee met deze modegril. *Liefde* en *vrijen* werden wel ingezonden, maar uiteindelijk werd *desalniettemin* tot winnaar gekozen. Is bekend op basis van hoeveel inzendingen dat gebeurde? Ja, omdat zestien mensen onafhankelijk van elkaar *desalniettemin* instuurden, is dit namens het Genootschap Onze Taal uitgeroepen tot het mooiste Nederlandse woord.

Tja. Ons land telt bijna zeventien miljoen inwoners, maar je hebt er aan zestien genoeg om een verkiezing te winnen. Uit dit alles volgt trouwens

meteen de mooiste Nederlandse zin aller tijden: 'Liefde, liefde, desalniettemin vrijen.'

■ MISS WORLD

U voelt het al: ik neem die mooistewoordverkiezingen niet zo serieus. Is *lief* een mooi woord? Ja, het is prachtig – zacht, warm, betekenisvol. Is *file* een mooi woord? Er zullen vast zestien mensen te vinden zijn die dit een allmachtig prachtwoord vinden, maar bij de meeste mensen roept *file* geen warme gevoelens op.

Toch bestaan *lief* en *file* (of *liefde* en *de file*) uit precies dezelfde letters. Ze staan niet in dezelfde volgorde, maar dat kan in dit geval toch niet het verschil tussen mooi en lelijk uitmaken. Nee, veel belangrijker zijn de associaties die we bij die woorden hebben. *Liefde*, daar draait het uiteindelijk allemaal om in het leven. *Files* vinden de meeste mensen toch een stuk onaangener. Kosten tijd, ergernis, geld, slecht voor de economie, enzovoort.

Dezelfde lettertjes, maar heel andere associaties. Ik moet nog meemaken dat

Foto: Jeroen Smijders

woorden als *marteling*, *concentratiekamp*, *gaskamer*, *moord* en *verkrachting* op lijstjes met mooiste woorden worden geplaatst.

Iedere tijd lijkt overigens zijn eigen favoriet te hebben. Mooiste woord gedurende de Koude Oorlog, vooral in trek bij potentiële Miss Worlds: *vrede*, of nog beter *wereldvrede*. Inmiddels vindt men dit zó afgezaagd dat deelnemers aan Miss World-verkiezingen wordt afgeraden om dit cliché nog langer op te dissen. *Wereldvrede*, zo weten we inmiddels, gaat er nou eenmaal nooit van komen. *Liefde* misschien nog wel, *files* elke dag opnieuw, maar *wereldvrede* – helaas.

■ HAAIBAAI RAMPETAMPEN

Volgt uit dit alles dat er voor mij helemaal geen woorden bestaan die mooi of lelijk zijn? Nee, all words are equal but some are more equal than others. Zo heb ik een zwak voor woorden met binnenrijm. We hebben het hier over woorden als *haaibaai*, *harrewarren*, *hassebassen*, *hittepetit*, *hoteldebotel*, *jokkebrok*, *kissebissen*, *lanterfantent*, *lellebel*, *roezemoezen*, *rollebollen*, *ruizemuizen*, *slampampen*, *sufkut*, *tierelieren*, *wipkip*, enzovoort.

Geen van die woorden is mijn lievelingswoord, ik vind ze allemaal mooi. Een *lellebel* die loopt te trekkebekken en te hacketakken – je kunt er mij voor

(advertentie)

Speciale kalenderactie!		
<p><i>Onze Taal Taalkalender 2009</i> Met elke dag een andere invalshoek. Iedere dag bijzondere feiten en wetenswaardigheden over de Nederlandse taal.</p>		<p>ISBN: 978 90 12 12572 7 Prijs: € 14,95 Actieprijs € 12,50 (voor lezers van Onze Taal) Voor meer informatie: www.sdu.nl/taal</p>
<p><i>Geschiedenis kalender 2009</i> Met elke dag een vraag over het verleden. Op een speelse manier uw kennis van het verleden testen en verrijken.</p>		<p>ISBN: 978 90 12 12574 1 Prijs: € 14,95 Actieprijs € 12,50 (voor lezers van Onze Taal) Voor meer informatie: www.sdu.nl/taal</p>
<p><i>De Kindertaalkalender 2009</i> Met iedere dag een interessante vraag, gedicht, spreekwoord, opdracht, mop, of puzzel die met taal te maken heeft. (8-12 jaar)</p>		<p>ISBN: 978 90 12 12573 4 Prijs: € 14,95 Actieprijs € 12,50 (voor lezers van Onze Taal) Voor meer informatie: www.sdu.nl/taal</p>
<p>Kijk op de adresdrager voor de speciale actie voor lezers van Onze Taal</p>		

wakker maken. Een jokkebrok die een haaibaai rampetampt, ondanks de problemen aan zijn rikketik – hij kan op mijn grote waardering rekenen. Iemand die tureluurs, nee kierewiet wordt van het gekissebis van het schorriemorrie en die de hele reuteme-teut achter zich laat – die heeft natuurlijk volkomen gelijk.

Ja, ze zijn misschien een beetje honneponnig, deze woorden, maar wat kan mij dat schelen? Ze maken me blij. Ik moest lachen toen ik voor het eerst het woord *wipkip* hoorde, en *sufkut* had op mij hetzelfde effect. Onverwacht, grappig en creatief.

Er zijn voor mij geen mooiste woorden, ik vind het Nederlands een mooie taal. Nog niet eens de mooiste taal om naar te luisteren – dat vind ik de Braziliaanse variant van het Portugees – maar het Nederlands is nou eenmaal mijn moedertaal, de taal die ik het best beheers, de taal waarin ik woon. ■

Ewoud Sanders is taalcolumnist voor *NRC Handelsblad* en vaste medewerker van *Onze Taal*. Hij schreef vele taalboeken, waaronder het *Eponiemenwoordenboek* en *Jemig de pemig!*